



Inhoudsopgave

Klik op de hoofdstuktitel om direct naar het desbetreffende hoofdstuk te springen. U kunt in het document bladeren met de pijltjes onder aan de pagina.

<u>SRE: Samenwerkingsverband Regio Eindhoven</u>	3
<u>Economie in onze regio</u>	6
<u>Ruimte en Wonen in onze regio</u>	10
<u>De Grote Ruit (dialogopagina)</u>	12
<u>Mobiliteit in de regio</u>	15
<u>Plattelandsontwikkeling in onze regio</u>	19
<u>Recreatie en Toerisme in onze regio</u>	21
<u>Milieu in onze regio</u>	23
<u>Zorg en Welzijn in onze regio</u>	28
<u>Zorg en Welzijn (dialogopagina)</u>	30
<u>SRE Milieudienst</u>	33
<u>Regionaal Historisch Centrum Eindhoven</u>	34



SRE: Samenwerkingsverband Regio Eindhoven

Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, gestart in 1993, is een samenwerkingsverband van 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Deze gemeenten vormen samen één logisch geheel: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre. De regio telt circa 733.000 inwoners op een oppervlak van bijna 1.500 vierkante kilometer.

Excellente regio

Wij onderscheiden ons door creativiteit, innovatie en technologie als een **excellente regio**. **Binnen de regio geldt samenwerking als de sleutel tot vooruitgang.** Andere belangrijke kenmerken zijn:

- Kennisontwikkeling en innovatie bedrijvigheid van wereldformaat;
- Hoge ruimtelijke kwaliteit en excellente voorzieningen;
- Samenhorigheid en gemeenschapsgevoel.

Missie

De 21 gemeenten in de regio Eindhoven werken via het SRE samen aan de ontwikkeling van

hun regio. Hiermee versterken zij de individuele kracht van iedere gemeente en realiseren een betere duurzame toekomst voor alle inwoners. Het SRE brengt partijen hiervoor bijeen, verbindt, en versnelt het project en zorgt dat regionale samenwerking internationaal tot voorbeeld strekt.

Ambitie: de best presterende regio van Nederland

In 2010 liep de Regionale Agenda 2006-2010 af. Een natuurlijk moment om de samenwerking van de 21 gemeenten in het SRE naar vorm en inhoud te herijken. Dat proces is in 2010 ingezet en daarmee is de basis gelegd voor de nieuwe Regionale Agenda (2011-2014) en de begroting voor 2011. Centraal staat dat de regio Eindhoven de best presterende regio van Nederland wil zijn. **De ambitie voor de langere termijn is om in 2020 tot de wereldtop te behoren als technologieregio,** waarbij een sterke economie wordt gecombineerd met hoge ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid. Brainport is een pijler onder de Nederlandse economie en ook Europees gezien al een hoogvlieger op het gebied van kennis en innovatie. Als de regio zijn toepositie weet te behouden en versterken,

plukt elke gemeente daar de (economische) vruchten van. In de Regionale Agenda 2011-2014 zetten de 21 gemeenten die het SRE vormen, de lijnen uit waarlangs dat doel bereikt kan worden. De nieuwe Regionale Agenda is vastgesteld in juni 2011.

Meer ruimte voor samenwerking

Onze regio is een sprekend voorbeeld van hoe samenwerking tot successen leidt. De samenwerking met provinciale en andere overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen (Triple Helix) blijkt een recept voor succes. Nu een aantal rijkstaken lokaal is of wordt belegd, staan de 21 gemeenten voor belangrijke maatschappelijke vragen. Mogelijk kan elke gemeente met een grote krachtsinspanning op termijn de juiste antwoorden formuleren. Voor gemeenten ligt het echter voor de hand allianties te smeden om - met name in de uitvoering - samen antwoorden te vinden. Daar hoeven niet altijd alle 21 gemeenten bij betrokken te zijn. Soms is een bilaterale samenwerking nuttig, een andere keer is een subregionale alliantie zinvoller. Samenwerking vindt dus plaats op verschillende niveaus. Wat lokaal gedaan kan worden, wordt lokaal gedaan. Het



SRE treedt bij bovenlokale thema's op als bruggenbouwer, we spelen een rol in het proces van allianties die tussen verschillende partijen op diverse thema's zullen ontstaan. We sturen niet op vaste structuren; de inhoud is leidend en de vorm voegt zich daarnaar.

Uitgaan van eigen kracht

Onze regio heeft een grote economische kracht ontwikkeld. Elke gemeente en elke subregio speelt daarin haar eigen rol. Bewustwording van eigen kracht en die inzetten voor het gezamenlijk belang - en dus ook het eigen belang! - zijn cruciaal om met de regio de volgende stap te zetten en de economische toppositie te behouden. **Het platteland versterkt de stad en omgekeerd.** De rol van het SRE daarin is om partijen op bovenlokale thema's te verbinden en het proces te versnellen. Wij hebben en onderhouden de infrastructuur om op alle niveaus de samenwerking te optimaliseren.

WGR+

Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven is een van de zeven stadsregio's van Nederland, ook 'Wgr+ regio's' genoemd. Deze regio's hebben een aantal vrijwillige en een aantal wettelijke taken. Het SRE opereert daarbij als verlengd lokaal bestuur en niet als een aparte bestuurslaag. In het regeerakkoord 2010 wordt gesproken over afschaffing van de WGR+. Het is niet duidelijk op welke termijn

daarvan sprake zou zijn. Afschaffing zou betekenen dat samenwerking op een aantal beleidsterreinen niet langer wettelijk verplicht is. Daarmee zou de hechte en succesvolle samenwerking in het SRE tussen de gemeenten in Zuidoost-Brabant echter niet beëindigd worden. We hebben een lange traditie op het gebied van samenwerken.

Met de oriëntatie op inhoud en vormen van de samenwerking zetten we nu weer een stap vooruit.

Financiering

De financiering van de taken die het SRE verricht, komt uit diverse bronnen. Het Rijk droeg in 2010 51% bij, de provincie 5%, de gemeenten 19% (inwonerbijdrage), 17% kwam op contractbasis binnen, met name van individuele gemeenten, 1% bestond uit overige bijdragen en de overige middelen (7%) werden onttrokken aan eigen SRE-middelen. De inwonerbijdrage bedroeg in 2010 16,62 euro per persoon.

Organisatie en bestuur

Het SRE bestaat uit drie zelfstandig opererende diensten:

- De Dienst SRE werkt regiobreed en wordt ook uit de inwonerbijdrage bekostigd.
- De SRE Milieudienst werkt voor (groepen van) gemeenten en wordt per opdracht door de opdrachtgever(s) betaald.
- Het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) bewaart de archieven van gemeenten en andere overheidsinstellingen en

ontsluit de informatie voor bewoners. De dienst wordt bekostigd door de SRE-gemeenten.

De Regioraad is het algemeen bestuur van het SRE en stelt de kaders van het beleid, dat door het Dagelijks Bestuur wordt uitgevoerd. De Regioraad telt 21 leden. Dit zijn voornamelijk burgemeesters en wethouders. Iedere gemeente heeft één vertegenwoordiger in de Regioraad. De Regioraad vergadert in beginsel zes keer per jaar. Deze vergaderingen zijn openbaar.

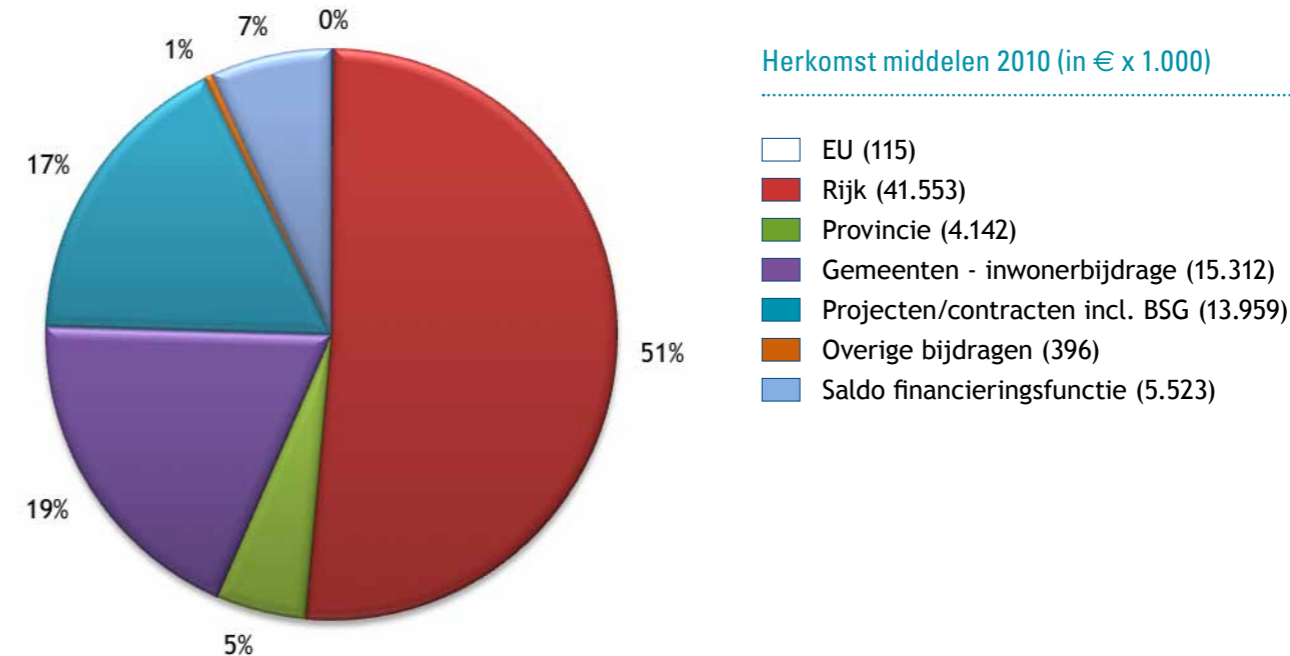
Het SRE: zeven beleidsprogramma's

Het SRE is actief op de volgende zeven beleidsprogramma's:

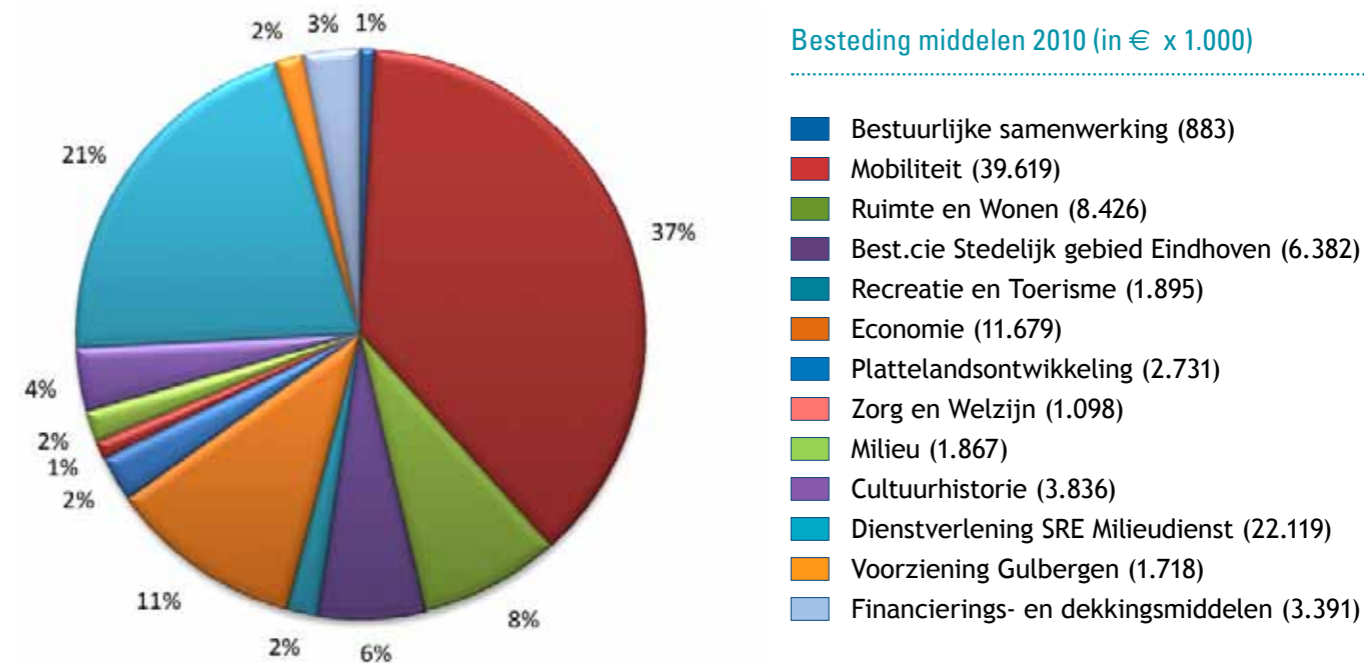
- Economie
- Ruimte en Wonen
- Verkeer en Vervoer
- Plattelandsontwikkeling
- Recreatie en Toerisme
- Milieu
- Zorg en Welzijn

Voor elk van de zeven beleidsprogramma's is in 2008 een aantal doelen geformuleerd die in de periode 2008-2010 gerealiseerd moesten worden. Op de volgende pagina's brengen we per beleidsprogramma in kaart wat de doelen waren en schetsen we beknopt hoe het SRE in 2010 op dit terrein gepresteerd heeft. Daarnaast is er ook aandacht voor het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven en voor de SRE Milieudienst, die op het terrein van cultuurhistorie en milieu de uitvoerende taken voor hun rekening nemen.

Herkomst middelen 2010 (in € x 1.000)



Besteding middelen 2010 (in € x 1.000)



Economie in onze regio

Onze regio, het is vaker gezegd, is een krachtige motor van de Nederlandse economie. Hier belandt ruim 40% van de private bestedingen aan research en development, 30% van industriële werkgelegenheid is in Zuidoost-Brabant te vinden en de regio genereert bijna 40% van de totale toegevoegde waarde van de Nederlandse maakindustrie. In deze cijfers zit de ontwikkeling van industriële mainport naar brainport al besloten. Deze ontwikkeling zal zich de komende jaren verder voltrekken. Hoe? Daarvoor presenteerde de regio Zuid-Oost Nederland in februari 2011 het programma **Brainport 2020**. **Met Brainport 2020 zetten wij in op verdere versterking van de economische kracht van de regio** Eindhoven als nationaal zwaartepunt op gebied van kennis en innovatie.

Vanzelfsprekend waren we met onze kennis en ervaring nauw betrokken bij het opstellen van dit programma. Een van onze rollen daarin was die van verbindende schakel tussen gemeenten om gezamenlijke input te geven aan het programma van de regio Eindhoven. Een tweede rol was dat we bovenregionale relaties hebben verstevigd. Op Nederlandse schaal gebeurde dat met de provincies Noord-Brabant, Limburg en met de regio Venlo (Greenport).

Op Europese schaal coördineerden we de samenwerking binnen de top technologische regio Eindhoven- Aken-Leuven (in TTR-ELAt). Na de enthousiaste ontvangst van het programma door alle partijen is direct de volgende stap gezet: de uitvoering. Het SRE coördineert het Brainportprogramma 2020 voor de regio Eindhoven namens de gemeenten. We overleggen over taken en taakverdeling, sturen de gemeenten aan en monitoren de activiteiten.

Wat onze ambitie betreft: we streven ernaar dat de economische ontwikkeling in regio Zuidoost-Brabant vanaf 2013 op alle meetmomenten in de toekomst beter is dan het provinciale en nationale gemiddelde.

De arbeidsmarkt

Na de crisis van 2008 heeft het SRE zich sterk gemaakt voor (regionale) arbeidsmarktregelingen om de gevolgen van de crisis voor burgers en werkgevers in



de regio op te vangen. Het Regionaal Arbeidsmarkt Platform Zuidoost-Brabant (RAP) speelt hierin een rol. Hierin werken de regionale Werkpleinen (gemeenten en UWV WERKbedrijf), onderwijs en bedrijfsleven samen. In 2009 zijn door het RAP het Actieplan Arbeidsmobiliteit en het Actieplan Jeugdwerkloosheid gestart. De resultaten ervan zijn zonder meer positief. Na een aanvankelijke stijging van de jeugdwerkloosheid in 2009 is in 2010 een daling ingezet. Voor 2011 wordt een verdere daling voorzien. **In 2009 stroomden in totaal meer dan 10.000 mensen uit naar werk. In 2010 steeg dit naar 15.000 mensen.**

De cijfers geven inzicht in de kracht van de regio. Samenwerking loont. Zo is het Actieplan Arbeidsmobiliteit bekostigd door de 21 SRE-gemeenten, ondersteund door het SRE, de provincie Noord-Brabant en Brainport Development. Met de gelden (9,2 miljoen) konden bijna 8500 mensen hun positie op de arbeidsmarkt verbeteren. Zij maakten gebruik van scholingsinstrumenten

als competentietesten, opleidingscheques en scholingsplekken. Meer dan 6500 werkgevers maakten gebruik van specifiek voor hen ontwikkelde maatregelen en van de extra inspanningen van de Werkpleinen en de Servicepunten Leren & Werken. De werkloosheid in de regio daalt, maar heeft nog niet het niveau van voor de crisis. In sommige sectoren, met name de bouw, laat herstel nog op zich wachten. In andere sectoren dreigen tekorten, met name in de sector techniek. Een gerichte aanpak van de regionale arbeidsmarkt blijft dus nodig. Na- en bijscholing wordt steeds belangrijker om de vakmensen op niveau te houden. De verantwoordelijkheid daarvoor is primair aan de sectoren die het betreft. Het SRE overlegt, ondersteunt en organiseert de afstemming tussen publieke en private inzet. Daarnaast maken we ons sterk voor de 45+-regeling: een krachtig instrument om oudere werknemers mobiel te maken op de arbeidsmarkt.

De campus

Onze regio telt drie campussen en vier campusinitiatieven. Campussen zijn vestigingslocaties met een R&D/kennisintensief karakter. Een campus faciliteert open innovatie, is een natuurlijke broedplaats voor onderzoeksfaciliteiten en onderzoeksafdelingen en werkt uitnodigend voor internationale kenniswerkers. Samengevat: een campus is een innovatieversneller.

Daarmee passen campussen perfect in onze doelstelling om de regio zich verder te laten ontwikkelen tot nationaal zwaartepunt op het gebied van kennis en innovatie. Om maximaal te profiteren van de toegevoegde waarde van campussen hebben we samen met gemeenten een onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden van een campusomgeving. Centrale vragen: wat is de meerwaarde van een campus en hoe kun je focus aanbrengen? In het verlengde hiervan is een ontwikkelingsstrategie vastgesteld voor campussen en campusinitiatieven. Met de uitwerking van de strategie wordt in 2011 een begin gemaakt. **Het SRE makelt en verbindt in dit proces samen met de campusgemeentes.**

Er zijn op dit moment drie campussen:

- High Tech Campus Eindhoven: locatie Eindhoven
- TU/e Science Park: locatie Eindhoven
- High Tech Automotive Campus: locatie Helmond

Er zijn vier potentiële campussen:

- Philips Healthcare Campus: locatie Best
- Health technology Park: locatie Veldhoven
- Brainport Innovation Campus: locatie Eindhoven
- Food Technology Park: locatie Helmond

Koopstromenonderzoek

Als 21 gemeenten allemaal een uitgebreid winkelaanbod binnen de gemeentegrenzen willen, gaat het fout. Afstemming is noodzakelijk om per gemeente tot een evenwichtig aanbod te komen. Het SRE overlegt over hoe de detailhandel regionaal goed ingevuld zou kunnen worden. Kernwoorden zijn: voorkomen van overaanbod en behoud van de kwaliteit van leefgebieden. In 2010 stond het koopstromenonderzoek centraal, uitgevoerd in 2009. Het onderzoek geeft onder andere inzicht in welke winkels en winkelboulevards bezocht worden en waarom. En het brengt plannen en initiatieven in de regio in kaart. Het doel van het koopstromenonderzoek is om ontwikkelingen op het gebied van detailhandel en overige commerciële voorzieningen in de regio te kunnen beoordelen op regionale impact en wenselijkheid. Vervolgens om de betreffende ontwikkelingen op een goede manier in te kunnen passen in de regionale voorzieningestructuur. **Zo ontstaan aantrekkelijke winkelgebieden met een eigen profiel**, die tegemoetkomen aan de wensen van de bezoekers. De volgende stap die we zetten is de ontwikkeling van een coherente visie op de (grootschaliger) detailhandel in de regio.

Bedrijventerreinen

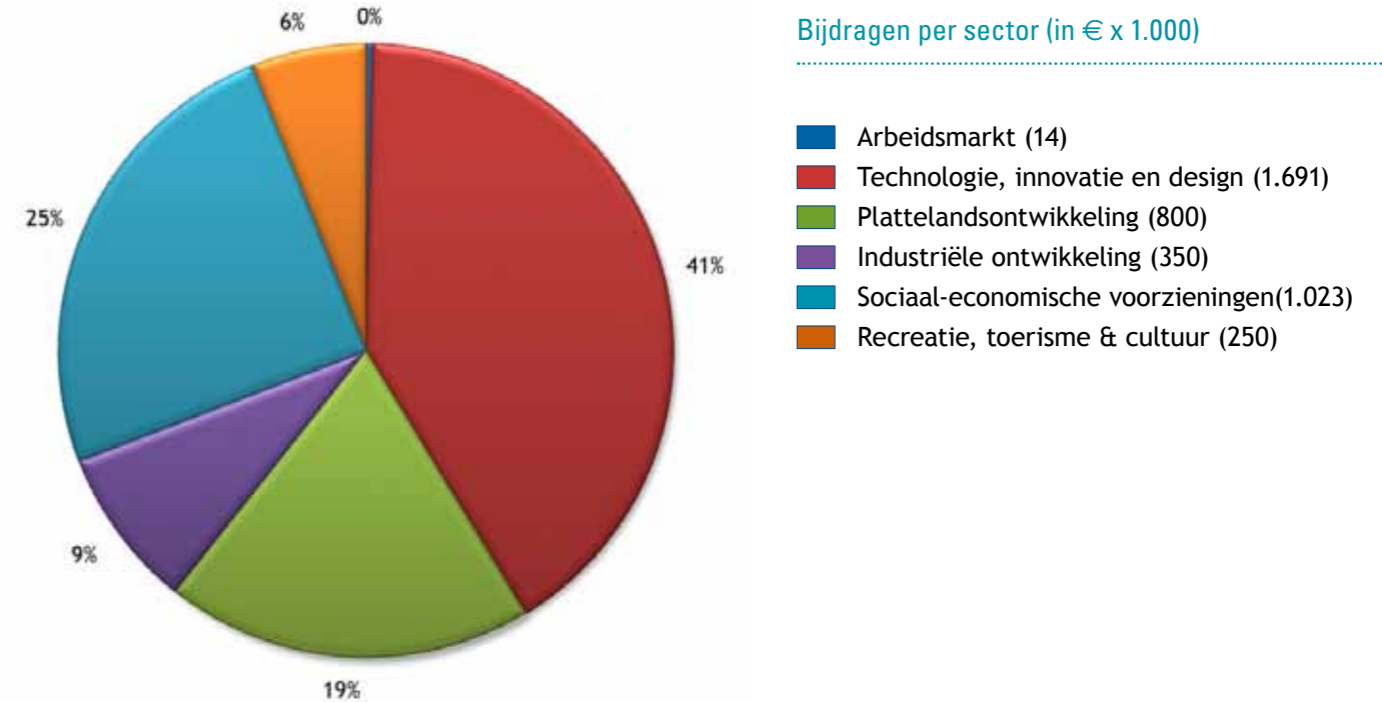
De planning en programmering van bedrijventerreinen is een

taak van het SRE. Het regionale bedrijventerreinenbeleid is in 2008 uitgewerkt in de Regionale Agenda Bedrijventerreinen, waarin de afstemming van vraag en aanbod centraal staan. We monitoren elk jaar de voorraad. De laatste stand van zaken is dat op bedrijventerreinen de stagnatie heeft ingezet. Leegstand is hier en daar reeds te zien. In een aantal gevallen is herontwikkeling aan de orde. Overaanbod van nieuwe bedrijventerreinen dient vermeden te worden. Het SRE en de provincie Noord-Brabant overleggen met de gemeenten en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven over deze lastige materie. Centrale vraag: hoe waarborgen we een kwalitatief goed aanbod en voorkomen we leegstand en overaanbod van nieuwe terreinen?

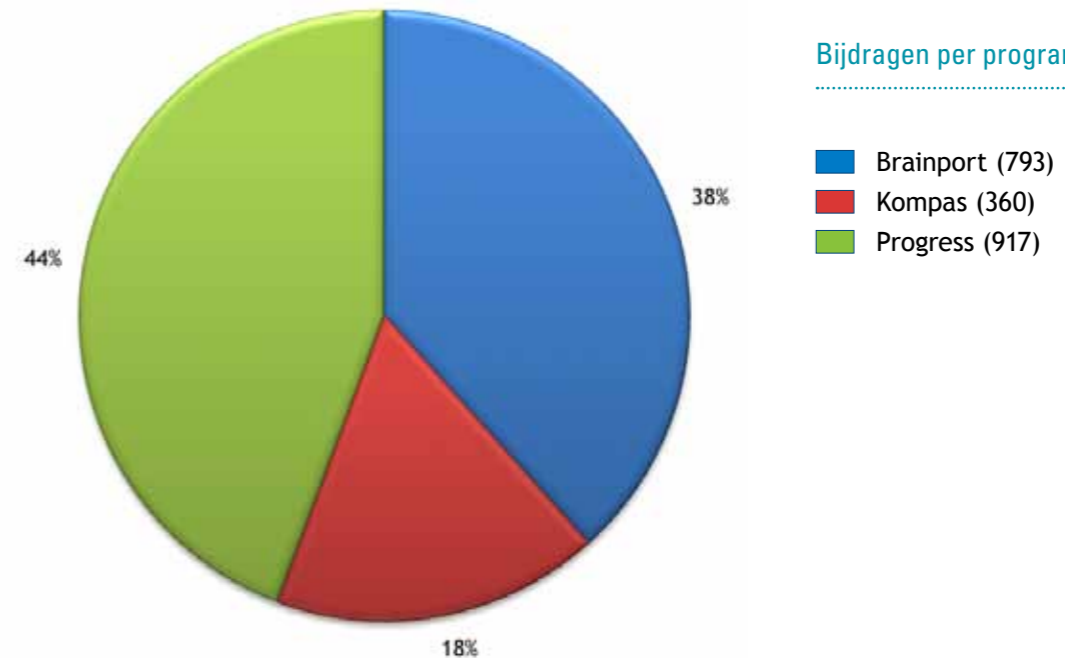
Bijdragen per sector en per programma

Het SRE subsidieert projecten die de economische structuur van de regio versterken. Vaak gebeurt dit in de vorm van cofinanciering. 'Bijdragen per sector' laat zien wat de geldstromen per sector zijn. 'Bijdragen per programma' maakt inzichtelijk dat Brainport en Plattelandsontwikkeling (Progress) belangrijke aandachtsgebieden zijn. KOMPAS stimuleert de verbetering van de concurrentiepositie van de SRE-regio. De getallen betreffen de toegekende aanvragen uit het Stimuleringsfonds in 2010.

Bijdragen per sector (in € x 1.000)



Bijdragen per programma (in € x 1.000)



Ruimte en Wonen in onze regio

Onze regio gaat de concurrentie aan met andere Europese regio's om kenniswerkers en bedrijven. In de praktijk blijkt dat bedrijven gaan waar zij hun ideale werkklimaat en werknemers vinden. Voor werknemers is de kwaliteit van de woon- en werkomgeving belangrijk; zij kiezen voor een aantrekkelijk gebied met een breed scala aan goede voorzieningen, zoals recreatie, wonen, opleidingsmogelijkheden, ruimtelijke kwaliteit en dergelijke. **De sterke economische positie van onze regio is mede te danken aan de unieke, uitzonderlijke combinatie van wonen, werken en landschap.** Alle reden dus om het beleidsveld Ruimte en Wonen in onze Brainport-regio in te vullen met oog voor het gezamenlijk belang. In 2010 is dat volop gebeurd en ook vanaf 2011 blijven overleg en afstemming aan de orde van de dag. Het SRE speelt hierbij veelal een coördinerende rol.

Ruimte

In 2010 is Brainport Avenue de uitvoeringsfase ingegaan. Brainport Avenue - het gebied vanaf knooppunt Leenderheide tot en met Ekkersrijt - is een belangrijke internationale toplocatie voor de high tech kennis- en maakindustrie in Nederland. Het wordt een plek waar werken, ontdekken en recreëren in een dynamische groene,

duurzame en bereikbare omgeving centraal staan. Het SRE coördineert het overleg tussen de betrokken gemeenten Best, Eindhoven, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre. Samen met deze gemeenten en met de provincie Noord-Brabant is een business case opgesteld. Deze vormde de basis voor het rijk om 75 miljoen subsidie toe te kennen voor de ontwikkeling tot een aantrekkelijk vestigingsmilieu voor (inter)nationale hightech bedrijven en de maakindustrie.

Voor het Rijk van Dommel en Aa was 2010 een omslagjaar. De intergemeentelijke structuurvisie die we gemaakt hebben voor de gemeenten Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren en Son en Breugel, stelt duidelijk dat het accent verschuift van bedrijvigheid en woningbouw naar groen, recreatie en cultuurhistorie. Het rijk, de provincie en de waterschappen De Dommel en Aa en Maas participeerden in de structuurvisie. De volgende stap is de ontwikkeling van een business case: wat gaan we uitvoeren en hoe financieren we dat?

In 2010 is nog geen besluit genomen over de Noordoost-Corridor.

Wel ligt er een advies bij Provinciale Staten om te kiezen voor het Wilhelmina-alternatief met een opwaardering van de N279 tussen Veghel en Asten. De oost-westverbinding van de Ruit om Eindhoven zou dan langs het Wilhelminakanaal worden aangelegd. Daarmee zou niet alleen de oostzijde van de regio Eindhoven-Helmond beter bereikbaar worden, dit alternatief biedt ook kansen voor ruimtelijke ontwikkelingen in het hele gebied. Juist de samenhang tussen een goede bereikbaarheid en ruimtelijk-economische kansen kan de Brainportregio versterken.



In de ontwikkeling van de Oostzijde van het stedelijk gebied Eindhoven-Helmond heeft de provincie het voortouw. Besloten is om drie bedrijventerreinen te ontwikkelen: Varendschut, het Bedrijventerrein Zuidoost-Brabant (BZOB) en Bemmer IV. In totaal gaat het om 140 ha bedrijventerrein. Het project is het sluitstuk van het regionaal structuurplan. Uitvoering voorziet in een directe behoefte: met name bedrijven die nu nog in de stad Helmond gevestigd zijn hebben acuut behoefte aan ruimte. Het project omvat geen woningbouwlocaties: uit de studie naar behoeftenontwikkeling blijkt geen noodzaak daartoe; Helmond heeft voldoende capaciteit.

Hans Alders heeft op verzoek van het kabinet in 2010 een advies uitgebracht over de toekomst van Eindhoven Airport. Groei is gewenst, vindt Alders, zowel om Brainport als de nationale luchtvaart te ondersteunen. In zijn advies schrijft Alders ook dat de bereikbaarheid van Eindhoven Airport cruciaal is. In zijn opinie zou dit door de regio Eindhoven opgepakt moeten worden. **De verdere ontwikkeling van de luchthaven heeft ook gevolgen voor de ontwikkeling van het Nieuwe Woud,** een nieuw woningbouwgebied tussen Son en Breugel en Best. Inmiddels is door de betrokken gemeenten overeengekomen dat hier voorlopig geen nieuwe woningen gerealiseerd gaan worden. Naast de ontwikkelingen rond Eindhoven Airport is ook

de sterk teruglopende behoefte aan woningen een belangrijke reden om de uitbreiding bij Son en Breugel te heroverwegen.

Eindhoven is via de N69 verbonden met België. De drukke weg loopt dwars door Valkenswaard, Aalst en Waalre. Dit ten nadele van de leefbaarheid en de ontsluiting van de kernen. Onder regie van de provincie zijn in 2010 verschillende alternatieven gepresenteerd voor de gebiedsontwikkeling rond de N69. Een ervan, de Westparallel, is inmiddels als voorkeursalternatief aangewezen. De Westparallel vormt een nieuwe verbinding tussen Valkenswaard-zuid en de A67 bij Veldhoven. Daarmee wordt doorgaand verkeer uit Valkenswaard, Waalre en Aalst afgewend naar de nieuwe infrastructuur. Voor het bepalen van het voorkeursalternatief is gebruik gemaakt van de werkwijze Brede Belangen Benadering. Dit betekent dat de deelnemers in het proces elkaar helpen om ieders belang zo goed mogelijk te borgen in de oplossing, zodat een breed draagvlak ontstaat.

Bestuurlijke Samenwerking Stedelijk Gebied

In 2005 maakten Eindhoven, Helmond en zes randgemeenten (Best, Geldrop-Mierlo, Nuenen, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre) onder regie van het SRE afspraken over woningbouw en bedrijventerreinen. Dit gebeurde in het

Convenant Samenwerking Stedelijk gebied Eindhoven. Het doel was onder meer dat de randgemeenten zich zouden inspannen voor meer sociale woningbouw binnen hun gemeentegrenzen. Uitgangspunt: elke gemeente vangt minimaal de eigen sociale vraag op. Per gemeente zijn aantallen vastgesteld. In 2010 vond de eerste evaluatie plaats. De meeste gemeenten hebben zich actief ingespannen om de achterstand op dit terrein in te halen. **De verhouding tussen vrije-sectorwoningen en sociale woningbouw verschuift.** Echter, vrijwel geen enkele gemeente heeft het afgesproken aantal nieuwbouwwoningen kunnen halen. Vanaf 2011 gaan partijen door op de ingeslagen weg. De verbetering van de kwaliteit van de samenwerking tussen de gemeenten zal centraal staan.

Wonen

Voor elk van de 21 gemeenten is wonen een belangrijk onderwerp. Onder meer uit oogpunt van inkomsten - het grondbedrijf was vaak de basis van de begroting - en om starters en doorstromers de gelegenheid te bieden in de gemeente te blijven. Om de woningvoorraad zo nauwkeurig mogelijk af te stemmen op de behoefte, onderzoekt het SRE de woningmarkt. Het Woningmarktonderzoek en de jaarlijkse Monitor Wonen brengen een schat aan gegevens bij elkaar, op basis waarvan gericht gebouwd kan worden. Het SRE maakt zich daarnaast sterk voor goed overleg

Gedeputeerde Ruud van Heugten,
portefeuillehouder Mobiliteit en Financiën

“Samen hebben we de zaak vlot gekregen”

Gedeputeerde Ruud van Heugten heeft de Grote Ruit hoog op zijn prioriteitenlijstje staan. Het SRE is daarbij voor hem een belangrijke partner. “Het SRE en de provincie hebben samen het rijk zover gekregen dat de investeringen gedaan worden. We hebben samen de processen getrokken, zitten samen bovenop de uitvoering en de provincie en het SRE dragen beide financieel bij. Het SRE heeft de vervoersautoriteit en denkt mee over oplossingen, dankzij het SRE werden in een aantal gemeenten soepeler knopen doorgelicht. Samen krijgen we de zaak wel vlot.”



P. Tielemans, wethouder Helmond

“SRE ziet duidelijk het boven- regionale nut van de Grote Ruit”

“De provincie en het SRE hebben een gemeenschappelijk belang om Brainport 2020 te realiseren. Het SRE weet als geen ander dat de Grote Ruit daarvoor van levensbelang is. Het wordt de economische slagader voor het hele SRE-gebied. Logisch dat het SRE, dat de vervoersautoriteit in de regio heeft, er hard aan heeft getrokken. Niet door het voortouw te eisen, maar door zijn autoriteit en expertise in dienst te stellen van de provincie, die de regie heeft, en door steeds met de andere partijen te zoeken naar de snelste weg om het proces op stoom te houden.”

Peter Swinkels, voorzitter Brabants-Zeeuwse werkgevers
vereniging

“SRE stimuleert en bemiddelt”

“Na 30 jaar komt de Grote Ruit er toch. Eindelijk. Het trekpaard van de Nederlandse economie heeft het te lang zonder goede verbindingen moeten doen. Het SRE heeft een positieve rol gespeeld in het totstandkomingsproces, eentje van stimuleren en bemiddelen. Er bleken echter teveel partijen, teveel overleggen en teveel inspraakprocedures om echt snelheid te kunnen maken. In ieder geval op het gebied van infrastructuur zou daar nog wel eens naar gekeken mogen worden.”



De Grote Ruit



tussen gemeenten en andere woningmarktpartijen. Bovendien vertalen we de regelgeving en aanwijzingen van de rijksoverheid naar regionaal en lokaal niveau en kaarten we andersom knelpunten uit de regio aan op landelijk niveau.

Ontwikkelingen

Tussen 2000 en 2010 groeide de bevolking in onze regio met 3,7%. Tussen 2010 en 2020 wordt een groei van 2,1% verwacht. Met name Eindhoven en Helmond groeien, enkele gemeenten in de subregio's de Peel en de Kempen laten krimp zien. **Volgens prognoses stijgt het aandeel 75-plussers in onze regio tussen 2000 en 2030 met 142%.** Een groot deel van hen wil zo lang mogelijk in de eigen woning blijven wonen. De gemiddelde woningbezetting is gedaald van 2,4 in 2000 naar 2,29 in 2009. Verdere daling wordt verwacht. Meer dan 33% van de huishoudens is een eenpersoons-huishouden. Dit aandeel stijgt nog verder. Het is maar een greep uit de gegevens die de jaarlijkse Monitor Wonen te bieden heeft. De Monitor Wonen maakt inzichtelijk dat er aanpassingen nodig zijn in de woningbouwopgave. Ouderen willen thuis blijven wonen, maar hebben daar wel steeds meer zorg nodig. Ook meer eenpersoonshuishoudens stelt andere eisen aan de woningvoorraad. Herstructurering en transformatie van de bestaande voorraad wordt steeds belangrijker, al blijft nieuwbouw noodzakelijk.

Afstemming noodzakelijk

Lange tijd was groei de norm in woningbouwprogramma's. Mede onder invloed van de financiële crisis is dat veranderd. Doordat we steeds beter zicht krijgen op bevolkingsontwikkelingen kunnen we (sub)regionaal maatwerk leveren. Als het aandeel ouderen in de Peel en de Kempen substantieel groeit, heeft dat gevolgen voor de woningvoorraad. Evenzo als het aantal eenpersoonshuishoudens in Eindhoven verder groeit. In onze regio groeien we naar een situatie waarin niet langer de ambitie leidend is, maar met name de behoefte. Dat vereist goede afstemming tussen de gemeenten. Waar bouw je wat? De afstemming gebeurt in het Portefeuillehoudersoverleg Ruimte en Wonen en ook in het Regionaal Platform Wonen, waarin de meest betrokken woningmarktpartijen deelnemen. Eind 2009 heeft de Regioraad het Regionaal Woningbouwprogramma 2010-2020 vastgesteld. **De 21 gemeenten gaan in de periode 2010-2020 26.245 woningen toevoegen, waarvan ruim 6.500 in de sociale sector.** Het realistische programma wordt uitgevoerd door de regionale woningmarktpartijen. Als de omstandigheden veranderen, zal in overleg flexibel gereageerd worden.

Aandachtspunten in en na 2011

Op Europees niveau is besloten dat woningcorporaties 90% van hun woningvoorraad moeten toekennen aan mensen met een inkomen tot 33.000 euro. Er staat een sanctie op niet-nakoming. Een van de consequenties hiervan is dat de groep huishoudens met een inkomen tussen 33.000 en circa 40.000 euro tussen wal en schip dreigen te vallen. Men mag niet huren van corporaties en kan niet kopen. Huren op de vrije markt is vaak de enige uitweg. Het SRE voert overleg over de mogelijkheden voor deze groep.

Op de woningmarkt is het woord op dit moment aan de kopers. De toekomst is onduidelijk. De crisis op de woningmarkt is een van de onderwerpen van het overleg dat we voeren met alle woningmarktpartijen, naast overleg over aantallen woningen, de behoefteontwikkeling en het toekomstbestendig houden van de bestaande voorraad. Tegelijkertijd constateren we dat starters slechts moeizaam toegang krijgen op de markt van koopwoningen. Belangrijk is de vraag: vertrouwen we op de regulerende werking van de markt of zijn er mogelijkheden om de toegang te vergemakkelijken? Naast garantiestellingen en startersleningen zijn in dit verband ook andere opties denkbaar. We zullen in 2011-2012 met de woningmarktpartijen de mogelijkheden bekijken.

Mobiliteit in de regio

De regio die economisch sterk wil zijn, moet bereikbaar zijn. Het SRE zoekt voortdurend naar middelen en mogelijkheden om dat doel te bereiken. Door de goede partijen bij elkaar te brengen en met een open oog voor vernieuwing vinden we wegen om de wegcapaciteit beter te benutten, openbaar vervoer te verbeteren, fietsgebruik te stimuleren en de verkeersveiligheid te bevorderen. We maken lokale initiatieven mogelijk, en coördineren waar nodig de bovenlokale, subregionale en regionale activiteiten. Met onze rol als verbinder van partijen en versneller van processen hebben we de afgelopen periode een grote bijdrage geleverd aan een betere bereikbaarheid van de regio, een grotere verkeersveiligheid en een betere luchtkwaliteit. Met de inzet van de nieuwste technologieën en op basis van de nieuwste inzichten vervolgen we de route naar verdere verbetering op deze terreinen.

Beter Bereikbaar Zuidoost-Brabant (BBZOB)

BBZOB is een project van het SRE, de 21 SRE-gemeenten, de provincie Noord-Brabant en Rijkswaterstaat Brabant. Doel: de bereikbaarheid van de regio verbeteren. In de periode 2005-2010 heeft het project zich voornamelijk gericht op de bereikbaarheid van de regio

gedurende de ombouw van de Randweg Eindhoven. In 2010 is unaniem besloten om door te gaan met het project. Er is een nieuwe visie op Dynamisch Verkeersmanagement opgesteld met als titel: Brainport Bereikbaar door Innovatie. Deze visie is leidend voor de periode 2011-2020. Doel is om de bereikbaarheid van de economische toplocaties in de regio Zuidoost-Brabant op peil te houden en te verbeteren. In de praktijk gebeurde onder andere het volgende:

Oplossing knelpunten in 21 gemeenten

In de periode 2005-2010 is er ruim 34 miljoen euro geïnvesteerd in oplossingen van verkeersknelpunten in de regio Zuidoost-Brabant. De helft hiervan was subsidie aan gemeenten en aan de provincie Noord-Brabant. Alle 21 gemeenten hebben geprofiteerd van inspanningen om het wegennet beter te benutten door bijvoorbeeld de aanleg van rotondes of verbetering van de afstelling van verkeerslichten. Los van de BBZOB profiteren alle

SRE-gemeenten van de fiets-subsidies en subsidies voor de verbetering van de bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid die het SRE ter beschikking stelt.

Dutch Integrated Testsite Cooperative Mobility

De mobiliteit groeit naar verwachting tot 2020 met circa 30%. De druk op doorstroming, bereikbaarheid, veiligheid en milieu groeit. **Het SRE maakt zich sterk voor nieuwe mobiliteitsdiensten en -technologieën.** In Nederland is onze regio leidend op het gebied van innovaties in in-car technologieën in samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstellingen.



De gedachte: als auto's met elkaar kunnen communiceren, verminderen files en verbeteren de doorstroming, veiligheid en leefbaarheid. We hebben met zo'n 20 bedrijven, wegbeheerders en kennisinstellingen een intentieverklaring getekend om in de regio Eindhoven-Helmond een permanente testomgeving voor slimme verkeerssystemen te realiseren (smart mobility). Het project Dutch Integrated Testsite Cooperative Mobility richt zich op de integratie van de totale keten van ontwikkel- en testfaciliteiten. Met dit initiatief kan Nederland zijn toonaangevende positie op dit terrein in Europa versterken. De High Tech Automotive Campus in Helmond is het zenuwcentrum van het project. Hier bevindt zich ook de controlekamer waar praktijktests worden gemonitord en geanalyseerd. Voor de monitoring van praktijktests zijn camera's met zenders en ontvangers geplaatst langs de A270.

Innovatieve luchtkwaliteitsprojecten

Een gezond leefmilieu is gebaat bij schone lucht. Onze regio maakt zich sterk voor de verbetering van de luchtkwaliteit. Toch zijn er, mede door het verkeer, nog luchtkwaliteitsknelpunten. Uiteraard zet de Brainport Regio in op technologische innovatie om hier verbetering in te brengen. **Het SRE heeft in 2010 besloten vijf innovatieve luchtkwaliteitsprojecten te subsidiëren.** De subsidiemiddelen - in totaal

526.000 euro - zijn beschikbaar gesteld door de provincie Noord-Brabant. De projecten variëren: van een motorolie die zorgt voor minder uitstoot van schadelijke stoffen tot een kunststof scherm boven een intensief gebruikt weggedeelte om de lucht te zuiveren en een middel om verkeersregelingen te optimaliseren op basis van emissie. De projecten zullen eind 2011 zijn afgerond.

Meer informatie beïnvloedt weggedrag

Kun je het gedrag van weggebruikers beïnvloeden met informatieprikkels? Die vraag staat centraal in de nieuwe regeling '2010 Brabant In-car II'. Hierin werken het SRE, de provincie Noord-Brabant en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu samen. Doel van de regeling is om bedrijven en kennisinstellingen praktijktesten te laten houden van innovatieve systemen en diensten. Zo krijgen we mogelijk zicht op hoe het gedrag van weggebruikers veranderd kan worden. Denk aan een systeem om truckers beter te informeren over parkeer capaciteit zodat er een oplossing komt voor de problemen die veroorzaakt worden door foutief parkerende vrachtwagens op internationale transportassen. Of aan het project Smart In-Car. Dit onderzoekt of gedetailleerde voertuiggegevens (snelheid, vering, remmen, ruitwissers enz.) real-time zijn om te zetten in adviezen aan de automobilist. Ze worden dan gecombineerd

met navigatiesoftware en informatie over het wegennet. Smart in-car kan wegbeheerders ook voorzien van informatie over gaten in de weg, ijsvorming, en over black-spots en gevaarlijke bochten. Er is 2 miljoen euro beschikbaar voor in-car II. Het SRE is verantwoordelijk voor de uitvoering van In-car II.

Spitsmijden

De auto veroorzaakt extra druk op het leefmilieu van stadscentra. Daarom doen we onderzoek naar instrumenten om auto's uit de centra te houden. Een van deze instrumenten is spitsmijden. **In oktober 2010 zijn we een proef begonnen in 's-Hertogenbosch en Eindhoven. Automobilisten die de spits mijden, ontvangen een geldbedrag van 1,25 of 2,50 per keer,** afhankelijk van de afstand. Daarnaast ontvangen zij actuele verkeersinfo. In de periode juli-oktober 2010 hebben we met camera's rond het centrum mogelijke deelnemers geregistreerd aan de hand van hun kenteken. Zij konden zich vrijwillig inschrijven voor de proef. Wie meedoet, krijgt een kastje in de auto om GPS-data uit te lezen. Het resultaat: van de 1600 deelnemers mijdt circa 33% de spits. Kennelijk is het mogelijk om weggedrag te beïnvloeden en flexwerken te stimuleren. De proef Spitsmijden is een in Brainport passend initiatief van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, de provincie Noord-Brabant

en het SRE. Het Ministerie financiert 75% van de kosten.

Proef geslaagd – en nu verder

De eerste resultaten van de proef Spitsmijden zijn bemoedigend. De volgende stap zetten we in het najaar van 2011 en aansluitend 2012: een onderzoek naar de mogelijkheden van de aanpak in situaties buiten de spits, bijvoorbeeld bij wegwerkzaamheden of wanneer er een P+R voor handen is. **De gedachte is dat we automobilisten intelligent informeren over bijvoorbeeld wat sneller is: auto of openbaar vervoer.** Of over actuele werkzaamheden aan de weg: waar wordt gewerkt en hoe kun je opstoppen mijden? Daarnaast

komt er vervolgonderzoek naar prijsprikkels: kan geld helpen om ook op maandagochtend de spits te mijden? Met de huidige bedragen lukt dat niet. Daarnaast willen we onderzoeken of er andere motivatoren

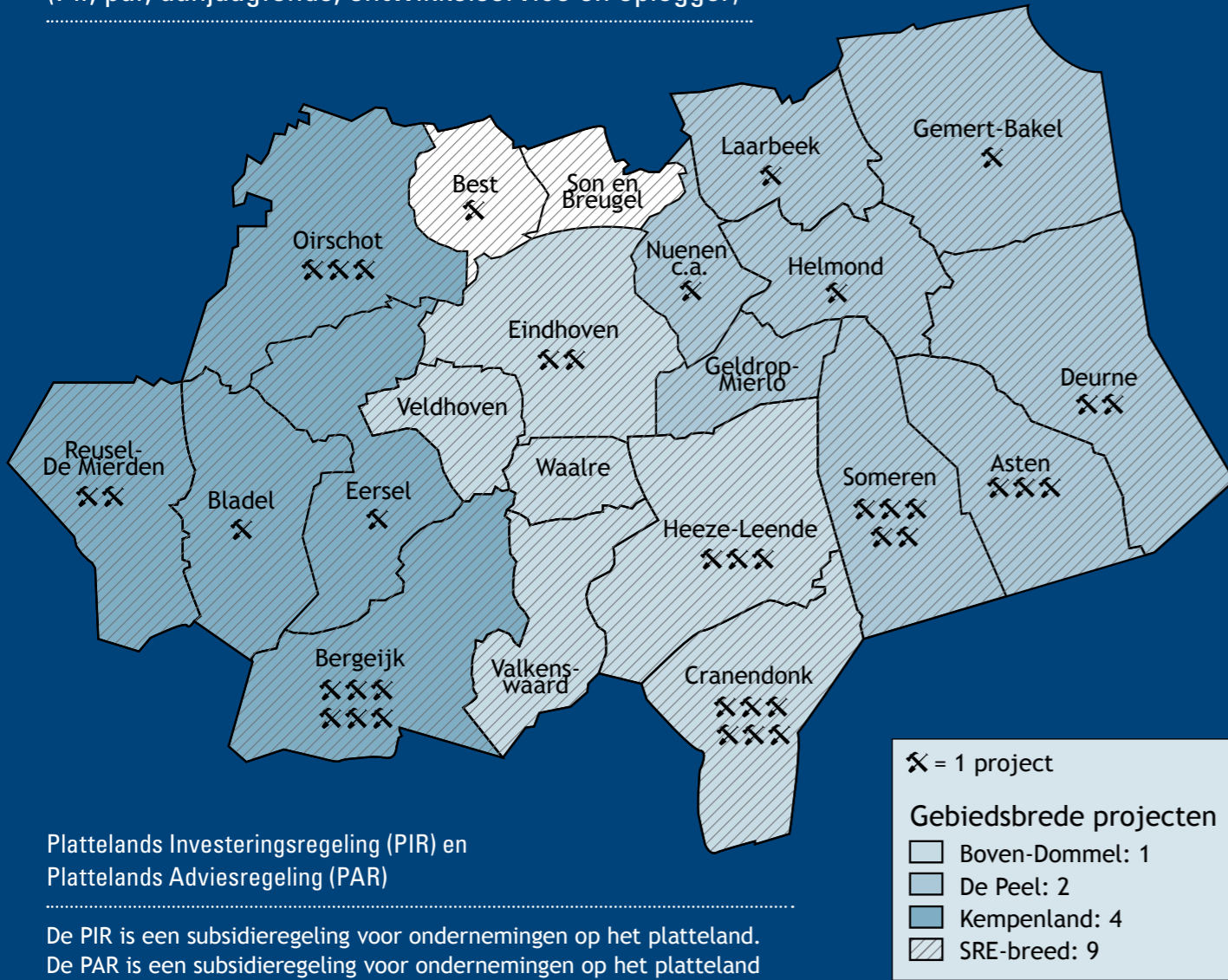


Meer subsidie in SRE-verband

In 2011 starten we het actieprogramma Beter Benut. Doel is om praktische maatregelen uit te voeren die bijdragen aan betere benutting van bestaande wegen. Hier is onze gezamenlijke kracht voelbaar, we hebben een sterk programma en het ziet er naar uit dat we samen meer subsidiegelden binnen kunnen halen dan individueel. Alle gemeenten kunnen voorstellen indienen. **Het SRE ontwikkelt een strategie die moet leiden tot daadwerkelijke betere benutting van het wegdek en stelt een shortlist van te subsidiëren projecten samen.** Een sterk punt van Zuidoost-Brabant is het spannende evenwicht tussen grote stedelijke concentraties en een omvangrijk plattelandsgebied.

zijn om de spits te mijden. En we willen de data van deelnemers gebruiken om alternatieven voor te stellen.

Aantal ondersteunde projecten in 2010 (Pir, par, aanjaagfonds, ontwikkelservice en oplegger)



⌘ = 1 project

Gebiedsbrede projecten

- Boven-Dommel: 1
- De Peel: 2
- Kempenland: 4
- ▨ SRE-breed: 9

Plattelands Investeringsregeling (PIR) en Plattelands Adviesregeling (PAR)

De PIR is een subsidieregeling voor ondernemingen op het platteland. De PAR is een subsidieregeling voor ondernemingen op het platteland voor het inhuren van extern advies. De regelingen staan open voor nieuwe economische initiatieven op het platteland. Als voorwaarde geldt dat de in aanmerking komende ondernemer gevestigd is op het platteland van de regio Eindhoven en dat hij daar een nieuwe economische activiteit ontplooit. Deze nieuwe economische activiteit moet leiden tot creatie of behoud van werkgelegenheid. De PIR heeft een multiplier van 24: voor elke euro die PIR aan subsidie verstrekt voor een project dragen andere partijen in totaal gemiddeld 24 euro bij.

Plattelandsontwikkeling in onze regio

Het platteland biedt goede ontwikkelingsmogelijkheden op het gebied van natuur, toerisme en economie. Wanneer deze benut worden wint de regio aan aantrekkingskracht en vangt ze tegelijk de gevolgen op van de veranderingen binnen de agrarische sector. Het SRE ondersteunt gemeenten bij het benutten van de mogelijkheden. Daartoe is bijvoorbeeld het Projectbureau Plattelandsontwikkeling opgericht. Dit speelt een centrale rol in de 'reconstructie' van het platteland in de regio. Het projectbureau werkt op lokaal, subregionaal en regionaal schaalniveau. Zo stemt het allerlei zaken af die

in reconstructiegebieden spelen tussen gemeenten. Daarmee draagt het praktisch bij aan duurzame en dynamische economische en ruimtelijke ontwikkeling van het platteland. Het Projectbureau werkt gebiedsgericht en in goed overleg met andere partijen. Het ondersteunt daarnaast de streekplatforms en vertegenwoordigt en adviseert gemeenten op provinciaal niveau. Niet onbelangrijk is dat het Projectbureau uitstekend de weg kent in de uitgebreide subsidiemogelijkheden voor plattelandsontwikkeling in de brede zin. De regio is inmiddels vertrouwd met de struc-

tuur die het SRE heeft opgezet om de reconstructie te stroomlijnen.

25 miljoen provinciale subsidie voor Integrale Dorpsontwikkelingsprogramma's (IDOP's)

In veel dorpskernen staat de leefbaarheid onder druk. **We ondersteunen gemeenten om de leefbaarheid op peil te houden en te verbeteren.** Dit gebeurt met een IDOP, een uitvoeringsprogramma en visie voor het dorp op korte en lange termijn. Reconstructie en de Wmo zijn er vrijwel altijd onderdeel van. Bewoners zijn altijd betrokken bij de opstelling, de raad stelt vast



en bepaalt welke zaken worden uitgevoerd. Nadat het SRE eerder geholpen had met de opstelling van IDOP's, lag in 2010 het accent op ondersteuning bij subsidieaanvragen. Eind 2010 hadden 35 kernen subsidie ontvangen of toegekend gekregen. Totaal: 25 miljoen euro.

SRE levert handjes voor versterking economische positie

In veel gemeenten leven goede ideeën voor het aantrekkelijk houden van de woon-, werk- en leefomgeving. Het SRE stimuleert en ondersteunt gemeenten bij het omzetten van nieuwe ideeën in succesvolle initiatieven; we schrijven projectvoorstellen en begeleiden financiering - onder andere via subsidies uit het SRE



Regiofonds. Deze ondersteuning is onze Ontwikkelingservice. Die omvat ook de inzet van onze mensen in de ontwikkelfase van een project. Naast gemeenten kunnen ook stichtingen, verenigingen, samenwerkingsverbanden en clusters van bedrijven gebruik maken van de Ontwikkelingservice. Aan het gebruik zijn enkele randvoorwaarden verbonden; er moet sprake zijn van een economisch effect en de gratis service is uitsluitend bestemd voor de 21 gemeenten in het SRE-gebied. **In 2010 maakten 20 projecten gebruik van de Ontwikkelingservice.**

Uitvoering plattelandsontwikkeling in gebieden

De provincie Noord-Brabant heeft 400.000 euro bestemd voor de ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van plattelandsontwikkeling. Met dit geld voert het SRE diverse projecten uit in De Peel, Kempenland, en Boven-Dommel. Voorbeelden hiervan zijn de meerjaren uitvoeringsprogramma's voor gemeenten, en de projecten Masterplan Hogt en Dommeldal. Eind 2010 is op initiatief van de provincie de voorbereiding gestart voor de herijking van de organisatie in die gebieden. Nu is er in elk van

de drie bovengenoemde subregio's een reconstructiecommissie, een sociaal-economische samenwerking en een streekhuis. Onderzocht wordt of hier efficiencywinst te behalen is. De nieuwe gebiedsagenda's die worden opgesteld zullen hiervoor leidend zijn.

Groen gaat het doen

In 2010 heeft het SRE veel samenwerkingsverbanden opgezet in het kader van de reconstructie. Naar verwachting zullen gemeenten en andere partijen hier in de komende jaren in toenemende mate gebruik van maken.

Als projectleider Knooppunt Innovatief Groen gaan we bedrijven, instellingen en overheden helpen de kwaliteiten van 'Groen' te benutten. Doel is de bevordering van een, gezonde, dynamische en leefbare omgeving door de innovatieve inzet van groen. Dit gebeurt door onder andere kennisverzameling en -uitwisseling. We adviseren over de mogelijkheden van de regio om mee te liften op het verwachte succes van de Floriade 2012. Uiteraard zetten we succesvolle activiteiten als PIR en PAR, de IDOP's, het aanjaagfonds voor ondernemers in het toeristisch-recreatieve werkveld en het energiehuis voort.

Recreatie en Toerisme in onze regio

Het SRE maakt zich sterk voor een aantrekkelijk Zuidoost-Brabant. Inhoudelijk draagt het beleidsveld Recreatie en Toerisme bij aan de versterking van het toeristisch-recreatief product. We ondersteunen de product- en gebiedspromotie voor de (inter)nationale zakelijke en toeristische markt. We stimuleren lokale en regionale samenwerking en ketenvorming. En we bevorderen de afstemming tussen Brainport (industriële vernieuwing, kennisindustrie en innovatie), Progress (plattelandsontwikkeling) en Kompas (toerisme). In 2010 is het besluit genomen om de regio VVV te ontmantelen. Parallel daaraan hebben we met de SRE-gemeenten opnieuw onze positie bepaald. Wat kunnen en willen we gezamenlijk bereiken op het gebied van Recreatie en Toerisme?

Versterking toeristische infrastructuur

Een toeristische recreatieve regio vaart wel bij een goede toeristische infrastructuur. **Wij verzorgen de afstemming en aansluiting van de regionale routes op gelijksoortige routenetwerken in de omliggende regio's.** Denk daarbij aan het Fietsroutenetwerk

De Kempen en De Peel (1300 km), de Wandelroutenetwerken in alle 21 gemeenten (2600 km), de Terreinfietsroutes (650 km) en het Ruiterroutenetwerk (start 2010, nu 600 km. aangelegd). In 2010 is gewerkt aan de Herinrichting van het fietsknooppuntennetwerk. Het succesvolle fietsknooppuntennetwerk in Zuidoost-Brabant bevat centrumknooppunten, bedoeld om fietsers de weg te wijzen naar een plek om te eten of te drinken. Fietsers mijden deze echter, bang om de weg kwijt te raken. Besloten is om de centrumverbindingen te

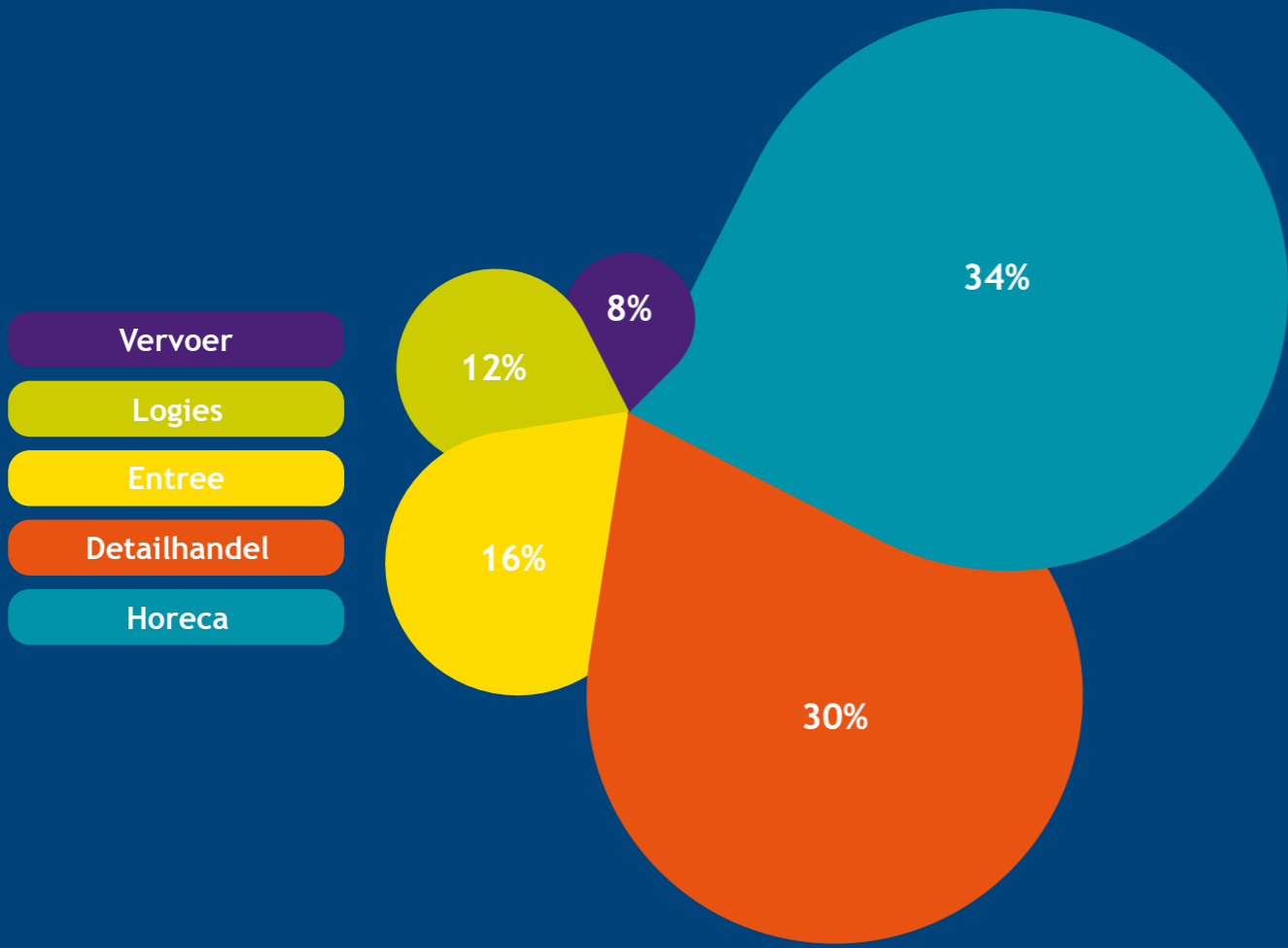
verwijderen. In de gemeenten Bergeijk, Deurne, Heeze, Leende en Liessel zijn de netwerken inmiddels opnieuw ingericht en alle 385 infopanelen - die al aan vervanging toe waren - worden vernieuwd. In 2010 is ook de voorbereiding begonnen voor de andere van de in totaal 172 trajecten.

In 2010 is de aanleg van de eerste twee regionale ruiternetwerken in gang gezet, in Deurne en Cranendonck. Het van de fietsroutes bekende knooppuntensysteem vormt de basis. Het SRE organiseerde en vroeg subsidie aan.

Uitbreiding volgt. Ook de wandelaars komen aan hun trekken. Noord-Brabant wil samen met West-Vlaanderen, de provincie Antwerpen, Vlaams-Brabant en Belgisch-Limburg een recreatief wandelnetwerk ontwikkelen. De partijen hebben het SRE verzocht projectleider te willen zijn, met name dankzij onze ervaring op dit terrein, zowel qua organisatie als qua financiën en administratieve inrichting.



Verdeling bestedingen Leisuresector Zuidoost-Brabant



Food Inspiration Month

De eerste Food Inspiration Month (oktober) smaakt naar meer. In 2010 organiseerde het SRE dit event als vervolg op de Food Inspiration Days uit 2008 en 2009. De voorbereiding was met circa drie maanden kort, de uitvoering smaakvol en vlekkeloos: de regio staat op de kaart als foodregio. De toeristisch aanjaegers toverden een aantal krachtige arrangementen op tafel, waarin 21 streekproducten de hoofdrol speelden.



Duurzame bedrijven krijgen Greenkey-certificaat

Duurzaam ondernemen neemt een steeds grotere vlucht. Met de instelling van het Greenkey-certificaat wil het SRE dit bevorderen. Het certificaat wordt uitgereikt aan bedrijven die qua duurzaamheid optimaal zijn ingericht. In 2010 zijn negen bedrijven gecertificeerd.

Ondernemende gemeenten gedijen door Floriade

De Floriade (Venlo) zal ook deze keer een stroom van bezoekers mogen verwelkomen. Onze regio moet daarvan kunnen profiteren. Daarom is het aanjaagfonds opgesteld. De gemeente Cranendonck gebruikt het fonds bijvoorbeeld om alle bermen in te zaaien met bloemenzaad. Het initiatief is

overgenomen door de afdeling Plattelandsontwikkeling; deze zal ook een paviljoen inrichten in Venlo, zodat Zuidoost-Brabant volop in het zonnetje komt.

Design

Onze regio wordt ook internationaal erkend als designregio bij uitstek. Niet iedereen is zich daarvan bewust, en de mogelijkheden die het thema biedt zijn nog lang niet benut. Het SRE heeft een aantal acties in gang gezet om het thema 'design' verder en breder te ontwikkelen. Om te laten zien hoe vast verankerd design inmiddels in de hele regio is, hebben we een voorbeeldenboek gemaakt. Daarin een staalkaart van hoe de regionale horeca design een plaats geeft in zijn ondernemerschap. Het boek wordt op aanvraag toegestuurd. Het SRE heeft een designonderzoek laten uitvoeren. Daarin wordt onze regio vergeleken met andere

designsteden en -regio's. Doel: kansen inventariseren en nieuwe aanknopingspunten vinden om de regio te profileren. Om nieuwe initiatieven te stimuleren geeft het SRE designvouchers uit. De vouchers geven ondernemers het recht om 1.000 euro kosten te declareren bij het SRE. De kosten moeten gemaakt zijn om tot een concreet uit te voeren projectidee te komen voor de binnen- of buiteninrichting van het bedrijf.

2011

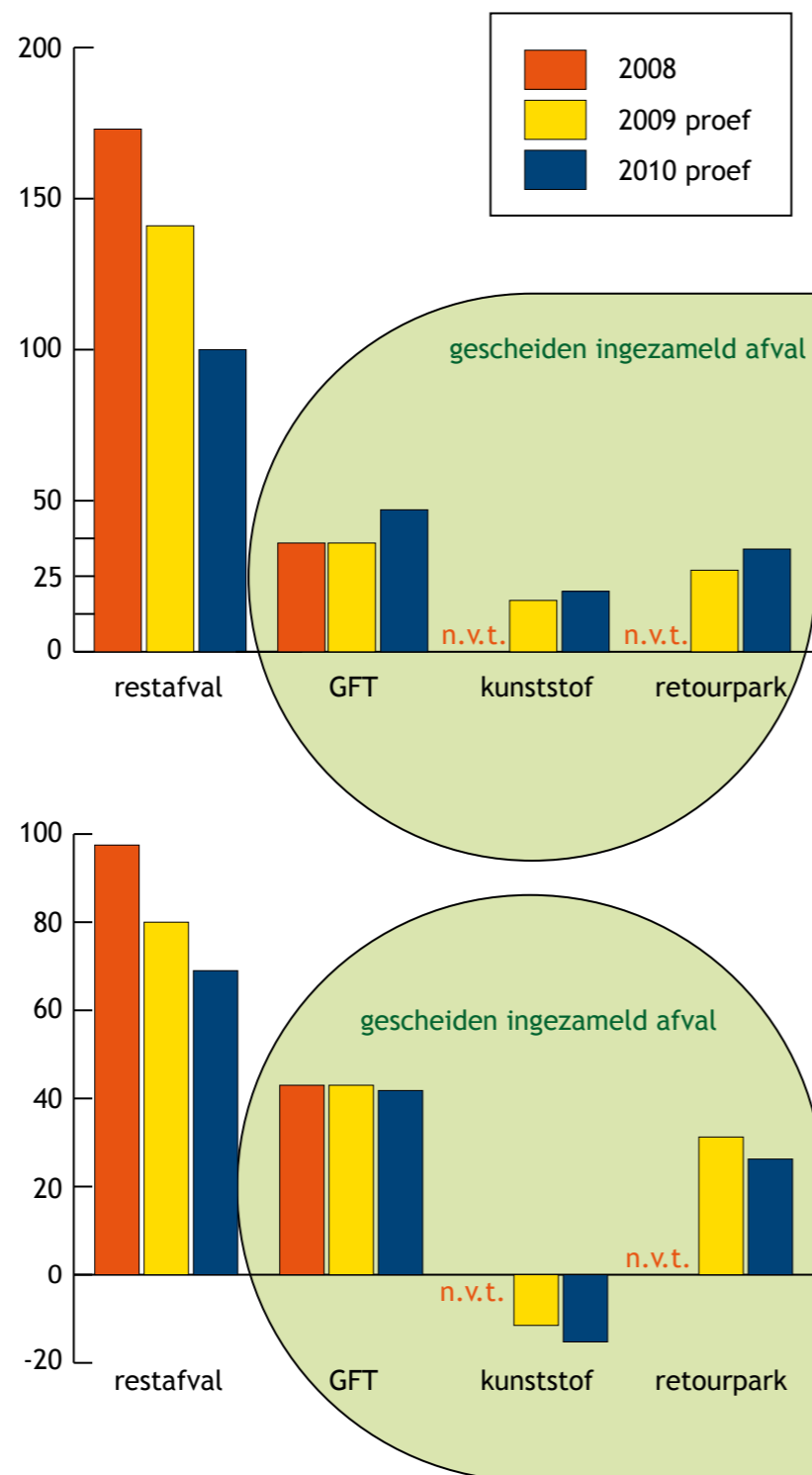
In 2011 zal de ontmanteling van de Regio VVV haar beslag krijgen. Andere belangrijke aandachtsgebieden zijn de opbouw van een gebiedsvisie voor de Grote Heide. Het doel is de economische versterking van het gebied. De laatste technologie zal worden ingezet om energieneutrale exploitatie mogelijk te maken. Het project is een proeftuin voor de brainportregio. Uitvoering vindt plaats in de tweede helft van 2011. Daarnaast is er de uitvoering van de recreatievoorziening voor het Rijk Dommel en Aa. Plus het verwijderen van de resterende centrumknooppunten uit het fietsknooppuntennetwerk en de uitbreiding van het ruiternetwerk. Ter ondersteuning van het gemeentelijk beleid zal een regionale kennisbank worden opgezet (website en database) met als doel beleidsinformatie te ontsluiten inzake het regionale leisure-aanbod en de gemeentelijke plannen in dat kader.

Proef afvalscheiding

De gemeente Cranendonck voerde van 1 juli 2009 tot 1 juli 2010 een Afvalproef uit om het aanbieden van restafval te ontmoedigen en hergebruik aan te moedigen. De hoeveelheid aangeboden restafval (in kg per inwoner) verminderde tijdens de proefperiode met ruim 40%, terwijl de hoeveelheid gescheiden ingezameld afval duidelijk toenam.

Kosten en baten

Afvalscheiding is goed voor de portemonnee. Niet alleen namen tijdens de proef de kosten af per huishouden, de scheiding van kunststof zorgde bovendien voor inkomsten. De kosten die de gemeente haar inwoners in rekening brengt kunnen daardoor omlaag.



Milieu in onze regio

Het milieu houdt geen rekening met gemeentegrenzen. Wel hebben stedelijke gebieden deels andere milieuproblemen dan landelijke gebieden. De toename van verkeer brengt vooral in de stad meer geluidsoverlast, verkeersrisico's en luchtvervuiling. Plattelandsgemeenten worstelen bijvoorbeeld meer met de vraag hoe de gewenste reconstructie af te stemmen is op agrarische regelgeving.

De vraagstukken op het beleidsterrein Milieu hebben vaak raakvlakken met andere beleidsterreinen. Denk aan recreatie en toerisme, plattelandsontwikkeling, verkeer en ruimte en wonen. Juist ook vanwege deze samenhang heeft het SRE een actieve rol in het zoeken naar oplossingen. We kennen de verschillende samenwerkingsverbanden en weten hoe we die kunnen inzetten.

We stellen jaarlijks een Regionaal Milieuwerkprogramma op. Dit gebeurt op basis van de actuele Regionale Agenda en van de actuele Regionale Meerjarenvisie Milieu. In het Regionaal Milieuwerkprogramma 2010 zijn vijf milieuthema's uitgewerkt in projecten, zijn ambities geformuleerd, die zijn vertaald in een uren- en budgetplanning. De vijf thema's zijn: milieu algemeen, milieu en verkeer, milieu en wonen,

milieu en economie, milieu en landschap.

Milieu Algemeen: Energietransitie

In 2010 is met inbreng van diverse partijen vanuit overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen gewerkt aan het programma Energietransitie in de Brainport regio. Het SRE wil, namens de 21 regiogemeenten, een impuls geven aan het proces van energietransitie. In onze regio zien we in een hoog tempo kansrijke initiatieven tot ontwikkeling komen: zonnetechnologie, energieneutraal bouwen en wonen, elektrisch rijden en groene grondstoffen/mestverwerking. Winst is te behalen door de diverse initiatieven in een gezamenlijk kader te plaatsen, te ondersteunen en te versnellen. De rol van het SRE is om door krachtenbundeling kansrijke initiatieven van (markt)partijen een tijdelijke impuls te geven, zodat ze op eigen kracht verder kunnen richting realisatie en grootschalige toepassing.

Een mooi voorbeeldproject ging in december 2010 van start. In het kader van het demonstratieproject ASORE (Agro Solar Realisatie) worden in 2011 500 m² zonnepanelen geplaatst op het dak van agrarische bedrijven in Deurne en Valkenswaard. De door een Eindhoven bedrijf ontwikkelde panelen zijn goedkoper

te produceren en hebben een hoger rendement dan normale panelen. Het achterliggende doel is om groene stroom qua kostprijs concurrerend te maken met grijze stroom. In 2012-2013 staat opschaaling gepland naar 100.000 m². Het SRE verbindt partijen (overheden, markt, agrarische sector) en ondersteunt bij de aanvraag van subsidies.

Voor 2011 staan diverse initiatieven in de steigers. We noemen 'Eigen haard is goud waard', dat zal beginnen met de ontwikkeling van een visie op hoe onze regio kan komen tot een duurzame, decentrale voorziening van warmte. Zuidoost-Brabant biobased onderzoekt hoe mest zo nuttig en hoogwaardig mogelijk in te zetten is binnen de landbouw en andere sectoren. Het SRE verbindt overheden, kennisinstellingen en agrarische partijen om een doorbraak te realiseren in de toepassing van mest.

Geothermie is een samenwerkingsverband van diverse overheids-, markt- en kennispartijen. Doel is het benutten van diepe aardwarmte, een energiebron die in Nederland rijker is dan het totaal aan gas, olie en kolen. Dat gebeurt door warm water op te pompen en de warmte ervan te benutten. Aardwarmte kan in een flink deel van de warmtevraag voorzien.

Het levert geen hinder, minimale CO2-emissies en is onafhankelijk van de weersomstandigheden. In overleg met de SRE-gemeenten zullen drie of vier kansrijke locaties worden bepaald voor proefboringen.

Milieu en verkeer: duurzame mobiliteit

We hebben in 2010 acht projecten in gang gezet om duurzame mobiliteit te bevorderen. Daaronder auto-delen, fietscampagnes, de natuurvriendelijke Gebiedsimpuls voor de Grenscorridor N69 en de Regionale Verkeersmilieukaart (RVMK) die lokale en regionale milieu-effecten, zoals geluidbelasting en luchtkwaliteit, zichtbaar maakt.

Verbetering luchtkwaliteit

Elektrisch vervoer is minder milieu-belastend. Het SRE stimuleert daarom elektrisch vervoer door de plaatsing van laadpalen actief te bevorderen. **Onze regio zal eind 2011 honderd laadpalen tellen voor elektrische auto's.**

Begin 2010 startte het project 'Probeer een E-bike'. Medewerkers van elf organisaties konden een half jaar proeffietsen op een E-bike om de voordelen te ervaren. Het project krijgt in 2011 een vervolg, onder andere in Oirschot. Alle gebruikers van een E-bike kunnen de accu in onze regio inmiddels opladen bij een van de laadpalen. Op vrijdag 9 juli 2010 is het eerste elektrische oplaadpunt in gebruik

genomen bij het DAF Museum in Eindhoven.

Milieu en wonen: duurzame leefomgeving

Binnen het thema Milieu en wonen liepen er in 2010 liefst 18 projecten. De onderwerpen varieerden van geluidhinderreductie tot energiebesparing, van groene daken en gevels tot rapportage luchtkwaliteit en van duurzaam materialenbeheer tot Cradle to Cradle bedrijventerreinen. Voorbeelden? Het Energiehuis 2.0. Het project 'Wat adem jij in?' over luchtkwaliteit en gezondheid. Het project Bouwtransparant waarmee we aan de hand van minimaal het Bouwbesluit structureel meer inzicht willen krijgen in de energieprestatie van nieuwbouwwoningen. Het doel is dat de bouwkolom op basis van de geconstateerde afwijkingen doelgericht het bouwproces kan verbeteren.

EnergieRijk

In 2010 hebben we met een goed uitgewerkte aanvraag voor het project EnergieRijk een subsidie van € 75.000,- binnengehaald via de Innovatieregeling Mooi Nederland. EnergieRijk helpt de economische mogelijkheden van het Rijk van Dommel en Aa te versterken. Centraal staan kleinschalige en innovatieve vormen van duurzame energieopwekking, zoals energie opwekken door watermolens bij de Dommel, of biogas te winnen uit de voormalige afvalstortplaats

Gulbergen. EnergieRijk verbindt stad en land, en high tech en groen.

Succesvolle proeftuin voor duurzaam materialenbeheer in Cranendonck

De 21 SRE-gemeenten zamelen elk jaar zo'n 155.000 ton huishoudelijk restafval in. 96% ervan bestaat uit waardevolle, herbruikbare spullen (GFT, glas, papier e.d.). Ofwel: afval is grondstof. Sinds 2007 maakt het SRE zich sterk om deze gedachte handen en voeten te geven. We volgen een optimalisatiespoor en een innovatiespoor. Het succes ervan is zichtbaar in de gemeente Cranendonck. Optimalisatie van bestaande inzamelsystemen, waarover actief is gecommuniceerd met de inwoners, gaf een reductie van 43% restafval, 19% lagere kosten en tevreden burgers. In Soerendonck deden 50 gezinnen afstand van hun grijze afvalbak. Daarvoor kregen zij drie gekleurde zakken terug en een uitvouwbaar doosje dat zij voor diverse zaken mocht gebruiken. Deze innovatie gaf een reductie van maar liefst 96% restafval en zeer tevreden burgers. De SRE Milieudienst overlegt met enkele SRE gemeenten over de uitvoering van soortgelijke innovatieve experimenten.

Milieu en economie: duurzaam ondernemen

Binnen het thema Milieu en economie speelden in 2010 drie projecten. Een ervan is het

Cradle-to-Cradle-project C2C BIZZ. Dit onderzoekt hoe de Cradle-to-Cradle filosofie toegepast kan worden op bedrijventerreinen. Doel is dat bedrijventerreinen een positieve invloed hebben op de omgeving, maatschappij en economie en toekomstbestendig zijn. Het project loopt vanaf 2011 vier jaar en heeft een budget van bijna 9 miljoen euro. De helft hiervan bestaat uit Europese subsidie. In het project werken diverse Nederlandse en Europese partijen samen. Het SRE is de trekker.

Het tweede project is Green Key, het duurzaamheidskeurmerk voor toeristische en zakelijke accommodaties. Voor een Green Key moeten ondernemers voldoen aan criteria voor energiebesparing, reductie van afvalstromen, intern milieumanagement, communicatie naar de gasten, food en vervoer. In onze regio hebben inmiddels 19 bedrijven dit certificaat. Daarmee zijn we koploper in Zuidoost-Brabant. Het derde project is Duurzame energie. De nadruk ligt op het kenistrageet warmte-koudeopslag en op duurzame verwerking van gemeentelijke biomassa-stromen.



Milieu en Landschap

Binnen het thema Milieu en landschap lopen in 2010 zeven projecten. Een aantal ervan heeft specifiek betrekking op het platte land, zoals de reconstructie van het landelijk gebied, het steunpunt luchtkwaliteit voor de landbouw en de belangenbehartiging en informatievoorziening in de landbouw. Andere kunnen hun uitwerking hebben op alle SRE-gemeenten. Denk aan de ondersteuning bij aanleg van faunapassages voor gemeentelijke wegen en het actieprogramma Countdown 2010, dat probeert de teruggang van biodiversiteit te stoppen. 18 SRE-gemeenten hebben de Countdown-verklaring ondertekend.

Energiehuis 2.0

In 2010 hebben we het Energiehuis 2.0 ontwikkeld. SRE-gemeenten kunnen het sinds december reserveren om hun inwoners interactief te informeren over duurzame energiemaatregelen. Het huis toont de nieuwste technieken en nodigt de bezoeker uit tot actie. **Het Energiehuis informeert, inspireert en stimuleert ook bouwpartijen om duurzame maatregelen in te zetten.** Zo draagt de mobiele expositie bij aan het doorvoeren van maatregelen in de bestaande en nieuwbouw door architecten, aannemers en projectontwikkelaars. Bij de bouw van huizen is namelijk nog veel winst te behalen als het gaat om energie- en materiaalgebruik.

Zorg en Welzijn in onze regio

De verantwoordelijkheid voor zorg, welzijn en educatie komt steeds meer bij de individuele gemeenten te liggen. Vaak gaat het om complexe zaken die direct ingrijpen op de levens van de bewoners. Denk aan schooluitval, ontgroening, vergrijzing, armoede. Hoewel elke gemeente anders is, zoeken gemeenten elkaar steeds vaker op om gezamenlijk oplossingen te vinden. Het SRE heeft op het beleidsveld Zorg en Welzijn als doel de samenwerking en afstemming tussen de gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant op het terrein van zorg, welzijn en educatie te bevorderen. We stimuleren de uitwisseling van kennis en ervaring; we ondersteunen actief de visieontwikkeling en meningsvorming binnen gemeenten met betrekking tot gemeentegrensoverschrijdende thema's en we werken mee aan de ontwikkeling en uitvoering van een gemeenschappelijke aanpak van deze thema's.

Platform zorgcoöperatieve ontwikkelingen

De Sociale Paragraaf in de Regionale Agenda 2007-2010 wilde een bijdrage leveren aan de balans tussen economische en sociale aspecten in de regio. De 21 gemeenten focusten in de Sociale Paragraaf op enkele centrale thema's: leefbaarheid,

participatie en innovatie van de zorg. We wilden komen tot haalbare oplossingen waar mensen in de regio baat bij hebben. In 2010 is daartoe een aantal proeftuinen uitgevoerd: Zorgcoöperatie, Wijkantennesysteem, De Kanteling, Dementie en Out of the Box.

Een belangrijk resultaat is de krachtenbundeling op het terrein van zorgcoöperatieve ontwikkelingen.

In onze regio zijn de afgelopen jaren op lokaal niveau zes initiatieven gegroeid om de gewenste diensten rond zorg en welzijn aan te kunnen bieden aan de eigen gemeenschap. Op verzoek van deze zes heeft het SRE samen met hen een platform opgezet om kennis en ervaring beter te kunnen



uitwisselen en een krachtig (faciliterend) netwerk op te zetten. Het platform krijgt inmiddels ondersteuning van de provincie Noord-Brabant, de Provinciale Raad voor Volksgezondheid en Maatschappelijk Zorg (PRVMZ) en de Vereniging van Kleine Kernen.

Niet alleen Noord-Brabant maar ook andere provincies beschouwen onze regio als de voortrekker op dit terrein.

Aandacht voor dementie

Een tweede belangrijk onderwerp van de Sociale Paragraaf was dementie.

In onze regio neemt het aantal mensen met dementie naar verwachting toe van 7.616 in 2010 naar 10.168 in 2020. De vraag naar zorg groeit mee, voor een belangrijk deel betreft het extramuraal zorg. Daarom richtte het SRE de denktank Dementie op, die bestaat uit de Programmaraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric, de Zorgketen Dementie, AlzheimerNederland, RDO gemeente Eindhoven, RDO gemeente Helmond, de provincie, Zorgkantoor CZ, het SRE en Brainport Health Innovation. De denktank is op

basis van onderzoek naar dementie in onze regio gaan overleggen met de 21 gemeenten over hoe om te gaan met dementie. Ter verdere voorbereiding op deze toekomst organiseerden we in september 2010 de succesvolle bijeenkomst 'Aandacht voor dementie'. Aanwezig waren bestuurders, ambtenaren en zorg- en welzijnsorganisaties. Aan de hand van voorbeeldprojecten werd besproken wat een gemeente op kan pakken en hoe het probleem beheersbaar blijft, ook financieel gezien.

Laat je niet flessen!

Sinds 2005 loopt het project 'Laat je niet flessen'. Het pakt het alcoholgebruik onder jongeren aan. Insteek is dat de hele omgeving (supermarkten, alcoholverstrekkers, ouders etc.) van de jongeren wordt benaderd om vooral de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren terug te dringen. Met het project willen de gemeenten de startleeftijd van alcoholgebruik naar 16 jaar opschuiven en openbare dronkenschap verminderen. De aanpak is effectief, het drankgebruik ligt in Zuidoost-Brabant nu op het landelijk gemiddelde. In absolute zin drinken jongeren echter nog te jong, te vaak en te veel. De regio besloot daarom om het project nog minstens vier jaar door te zetten. In de periode 2010-2013 ligt de nadruk op de 'vertaling' van het regionale initiatief naar de lokale uitvoering binnen de 21 SRE-gemeenten. Zie voor het

projectplan 2010-2013: www.sre.nl.

Centra Jeugd en gezin (CJG)

Elke gemeente in Nederland moet een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) hebben, dit kan digitaal of fysiek zijn. In het CJG kunnen ouders, kinderen, jongeren tot 23 jaar en professionals terecht met allerlei vragen over opvoeden en

opgroeien. Bij zwaardere problemen coördineert het CJG de zorg of verwijst door. **De 21 SRE-gemeenten hebben in 2008 aangegeven dat het CJG een lokale aangelegenheid is, maar dat ze op een aantal thema's graag op regionaal niveau samenwerken. Daarom startte het SRE het project CJG in de Regio.** In 2010 was er aandacht voor de afspraken met Bureau Jeugdzorg, de invoering van de methodiek opvoedingsondersteuning - het Australische programma Triple P - en aansluiting onderwijs-CJG. Het project CJG in de Regio is conform planning eind 2010 naar volle tevredenheid afgerond. Voor meer info downloadt u 'Resultaatverslag 2010 CJG in de Regio'.

Healthcare

Digitale ontwikkelingen bieden veel nieuwe mogelijkheden in de zorg.



Lang lag de nadruk op het ontwikkelen van nieuwe producten en diensten. Nu het aanbod volwassen is, komt de gebruiker centraal te staan. Wat zijn de wensen en hoe kunnen we die inwilligen? **Het SRE heeft in 2010 een Plan van aanpak 'Digitale Agenda' geschreven in het kader van Vitale wijken, vitale kernen.** Partners in dit project zijn onder andere de Provincie Noord-Brabant en Brainport Health Innovation. Doel is: (innovatieve) technologie in te zetten om het oudere en kwetsbare burgers mogelijk te maken langer thuis te blijven wonen. Ofwel: technologische innovatie in dienst van sociale innovatie. Centraal staat de versterking van de eigen kracht van burgers en hun (wijk- en dorps-)gemeenschappen. Het plan van aanpak wordt in 2011 uitgevoerd.

Zorg en Welzijn



Leo Bisschops, lid denktank 'Dementie' SRE

“SRE-initiatief gunstig voor alle partijen”

“De denktank 'Dementie' is een echt SRE-project. Ik ken geen enkele andere bestuursstructuur die zo adequaat de belangen van cliënten, gemeenten en financiers samenbrengt. De vragen waar gemeenten voor gesteld worden, zijn vaak ook te complex om op lokaal niveau te beantwoorden. In de denktank verzamelen de 21 SRE-gemeenten gezamenlijk informatie. Er is een actueel overzicht van bestaande initiatieven die in de regio genomen zijn om goed om te gaan met de gevolgen van dementie. Er wordt gewerkt aan een goede sociale kaart dementie. En we kunnen gezamenlijk nieuwe initiatieven ontwikkelen. In onze regio loopt nu een proef met het inzetten van casemanagers die cliënten begeleiden tot en met de terminale fase. Goed voor de cliënt en voor de mantelzorger, aantrekkelijk voor de zorgverzekeraars en voor de gemeenten. Het initiatief SRE levert alleen maar winnaars op.”



Brigitte van Haaften, lid Gedeputeerde Staten Noord-Brabant

“SRE heeft samenbindende meerwaarde”

Begin juni was Brigitte van Haaften erbij toen de regio Eindhoven werd uitgeroepen tot slimste regio ter wereld. “Het thema was gezondheidszorg, dat in mijn portefeuille zit, vandaar. Trots ja, natuurlijk, op alle innovaties om langer thuis wonen mogelijk te maken en de leefbaarheid te bevorderen. Maar technologie is niet het enige. De zorgcoöperatieve initiatieven zijn even waardevol. Daar zie je een mooie Brabantse eigenschap bloeien: samen kunnen en willen werken. 21 Gemeenten willen van elkaar leren en het SRE is de smeeroelie. Het SRE neemt initiatieven om kennis en goede voorbeelden te delen, zodat niet elke gemeente zelf het wiel hoeft uit te vinden. Dat verbinden is een grote meerwaarde. Je ziet dat ook in een initiatief als de Integrale Dorpsontwikkelingsplannen (IDOP's). Er ontstaat een gedeelde bewustwording rond die thema's. Ik zie dat als een heel positieve zaak.”



Ad Pijnenborg, voorzitter zorgcoöperatie Hoogeloon

“SRE is de kracht die initiatieven bundelt”

In onze regio zijn minstens zes zorgcoöperatieve initiatieven succesvol in de lokale gemeenschap. We bieden de zorg die mensen wensen, zodat mensen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Afzonderlijk zijn we te klein om als sterke partij op te kunnen treden. Het SRE heeft dat tijdig gezien en besloten de krachten te bundelen. Nu is er een platform waar bestaande en nieuwe initiatieven in gesprek met elkaar komen en blijven. De provincie ondersteunt dit initiatief krachtig. Ook buiten Brabant is er enorm enthousiasme veel voor deze aanpak. Dankzij het SRE zijn we een voorbeeldproject geworden.”



SRE Milieudienst

De SRE Milieudienst is een onderdeel van het SRE, gespecialiseerd op het brede terrein van de fysieke leefomgeving. We verrichten uitvoerende en adviserende taken op het gebied van milieu en bouwen, archeologie, ruimtelijke ontwikkeling en welstand. De 21 eigenaargemeenten van het SRE zijn onze belangrijkste opdrachtgevers. Tot de andere opdrachtgevers behoren gemeenten buiten de regio, provincies, rijksoverheid en waterschappen. We profileren ons als 'steun en toeverlaat'. We hebben geen winstoogmerk. Eventuele winsten vloeien terug naar de SRE-gemeenten naar rato van hun opdrachten.

Bovendien besparen ze door minder externe deskundigen in te huren. In provincies is dezelfde tendens zichtbaar. Hier openbaart zich de consequentie van de focus op overheden: er is te weinig spreiding in dienst/markt-combinaties om sterke schommelingen in de core business op te vangen.

Kiezen voor kwaliteit

In 2010 vroeg de Milieudienst haar opdrachtgevers om een beoordeling. Eerlijk is eerlijk: we verwachten een positief resultaat, omdat we als geen ander de overheidscultuur met zijn specifieke gevoeligheden kennen. Bovendien hebben we een reputatie als het gaat om de kwaliteit die we leveren met diensten en producten waarvoor een behoorlijk afbreukrisico geldt, denk aan vergunningen, bestemmingsplannen, en zaken die aan het milieu en de volksgezondheid raken.

80% van de klanten beoordeelt de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden goed tot zeer goed.

Over de prijs/kwaliteitverhouding is meer dan de helft tevreden tot zeer tevreden (51%), 29% vindt de verhouding prijs/kwaliteit niet goed, maar ook niet slecht. De prijs scoort bij de beoordeling van de offerte ook goed: 70%

van de ondervraagden geeft het rapportcijfer 7 of hoger. De beoordeling van onze service en dienstverlening krijgt een 7,2. Niettemin is duidelijk dat de tarieven onder druk staan. De Milieudienst heeft daarom het initiatief genomen om met haar opdrachtgevers de prijsstelling te bespreken in relatie tot de uit te voeren activiteiten.

Verwachtingen: positief

In 2011 zullen omzet en resultaat om eerder genoemde redenen naar verwachting achterblijven bij 2010. Daarom zal de Milieudienst afscheid nemen van met name een aantal tijdelijke krachten. Daarnaast zullen minder mensen worden ingehuurd. Kleurt de korte termijn wat donker, de toekomst ziet er rooskleurig uit. Nu gemeenten steeds meer taken overnemen van de rijksoverheid zal het beroep op de expertise van de Milieudienst toenemen. **Uit het oogpunt van efficiency en kostenbesparing is het voor gemeenten immers aantrekkelijker om specifieke vragen te beleggen bij een erkend deskundige als SRE Milieudienst dan om zelf werkende weg expertise op te bouwen.**

Zagen we onze omzet en resultaat in 2009 nog stijgen, in 2010 vlakten beide af. De oorzaak is helder: na het uitbreken van de financiële crisis hebben overheden de economie gestimuleerd. Voorgenomen investeringen in bouwprojecten, zaken als bodem- en geluidssanering, werden versneld uitgevoerd. Dit leverde ons extra opdrachten op. In 2010 nam dit langzaam maar zeker af. We werden minder ingeschakeld voor het begeleiden en verzorgen van bestemmingsplannen en bouwen milieuvergunningen. Er is minder ruimte voor duurzaamheidsontwikkeling en gemeenten realiseren de noodzakelijke bezuinigingen op terreinen als milieu en cultuur.



Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Het RHCE is de poort naar het historisch geheugen van de regio. We beheren de archieven van 20 gemeenten in de regio. Om het ‘verhaal’ van onze regionale geschiedenis zo compleet mogelijk te kunnen vertellen, verzamelen we ook foto’s, films en ander beeldmateriaal, en literatuur en kranten over de regio; plus materiaal van bedrijven, scholen, kerken en vele andere instellingen.

In 2010 vond de afronding plaats van de overdracht van de Helmondse archieven aan het RHCE. Sinds 2010 functioneert de Helmondse openbare bibliotheek als een steunpunt van het RHCE. Circa honderd boeken over het verleden van Helmond zijn ondergebracht bij de Helmondse bibliotheek aan de Markt 43. Daarmee hebben we een tweede poort naar het regionale historisch geheugen geopend.

In de afgelopen periode hebben we ons met name gericht op de sanering en opbouw van het - voornamelijk papieren - archief en het toegankelijk maken ervan. Nu staan we op een belangrijk kruispunt: het overgrote deel van mensen en instanties die het archief raadplegen, doet dit digitaal, via internet. Dat stelt de vraag naar de noodzaak van het raadplegen van het papieren archief. We onderscheiden twee opties: alle

archiefstukken digitaliseren, of alleen de veelgevraagde stukken. In beide gevallen komen we tegemoet aan de vraag van de gebruikers. In beide gevallen ook **zijn met digitalisering bezuinigingen te realiseren in opslagcapaciteit en opslag- en toegangsfaciliteiten.**

Hoe dan ook zal onze toekomst voor een belangrijk deel digitaal zijn. Daarop anticiperend hebben we bijvoorbeeld onze genealogische data en erfgoed-data ondergebracht in een landelijke site die in het najaar van 2011 gelanceerd zal worden: www.wiewaswie.nl

Datzelfde najaar zal ook onze vernieuwde website in de lucht zijn. Om dat toenemende digitale verkeer soepel te stroomlijnen hebben we onze bekabeling en database naar een nieuw niveau gebracht.

Toch zullen we ook in de toekomst ruimte nodig hebben om het archief fysiek te raadplegen. Soms is het eenvoudig noodzakelijk om het originele document te voelen, met eigen ogen te zien en te lezen.

Wapenfeiten

In 2010 is het aantal internetbezoekers van onze archieven gestabiliseerd maar is het reguliere bezoek ‘aan huis’ licht gedaald, de trend

van de laatste jaren. Het bezoek vanuit schoolprojecten daarentegen steeg. Daarnaast hebben we onze schatten langs verschillende wegen direct geopenbaard. We noemen enkele hoogtepunten:

- Project Drents Dorp;
- Eindhovense Historische Popquiz (opbrengst t.b.v. Serious Request);
- De viering van het ‘eeuwfeest’ van de Gouden Helm (Romeinse helm, gevonden 1910 Deurne);
- Wielercfé met wielrenners van toen (terugblik op de wielersport in de regio, in RHCE);
- Lancering van het Louis Kalff Instituut, gehuisvest bij het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven. Centraal staat het behoud en beheer van bedreigd industrieel vormgevingserfgoed.

Toekomst

Vanaf 2011 staat de vraag centraal: hoe verder? **Welke functionaliteit willen en kunnen we fysiek aanbieden en wat bieden we uitsluitend digitaal aan?** Hoe behouden we het fysieke archief en realiseren we de gewenste bezuinigingen? Kunnen we TOEN, de publieksruimte in het RHCE waar iedereen in de geschiedenis van onze regio kan duiken, in de nieuwe omstandigheden nog overeind houden? We formuleren de antwoorden op deze vragen in de overtuiging dat onze archieven niet alleen voorzien in een

wettelijke plicht, maar ook in een diepgevoelde behoefte van mensen om in contact te kunnen blijven met hun eigen geschiedenis.

